СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 69. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 25-го березня 1938. No. 69. Jersey City, N. J., Friday, March 25, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА

ҐЕЙНСВИЛ (Джорджія). — Президент Рузвелт виголосив політичну промову, в якій сказав, що робітники в полудневих стейтах є замало платні. Серед тих обставин навіть промисл не може розвинутись, бо промисл розвивається там, де є високі заробітні платні, і там, де робітники можуть купувати дані продукти. Президент також говорив, що на шляху до добробуту в Америці стоїть невеличка група людей з февдальним духовим наставленням, які мають силу, але не дбають за решту. Далі президент говорив, що люди з февдальним наставленням схиляються до фашизму. Вкінці сказав, що він є проти фашизму і проти комунізму.

КАРДИНАЛ ГЕЙС МОЛИТЬСЯ ЗА ФРАНКА.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський кардинал Гейс з нагоди річниці свого кардинальства сказав ґазетним репортерам, що він молиться за еспанського ґенерала Франка, щоб він осягнув скору перемогу. Коли його запитали, чи він одобрює бомбардування цивільного населення, що його переводили недавно Франкові літаки, кардинал відповів, що само собою, що ні. Та цю справу треба ще провірити, говорив він. Далі сказав, чому всі ті американські чинники, які так завзято протестують проти мобардування Франка, не протестували, коли червоні розстрілювали десятки тисяч цивільного невинного населення, священиків, сестер жалібниць і т. п. Кардинал сказав, що треба справедливо відноситись до одної сторони й до другої. А, на жаль, в Америці є багато впливових кругів, які вцілості ворожо ставляться до ґен. Франка, а цілковито виправдують льоялістів.

ЗНАМЕННІ ПАРАДИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО СИТІ. — Перед президентом Мексика, Карденасом, населення столиці й околиці справило величезну маніфестацію, одобрюючи вчинок уряду, яким позбавлено чужі нафтові компанії в Мексику їхньої власности. В маніфестації взяли орґанізовану участь 200,000 людей, а біля 800,000 приглядалися до цього. Внаслідок вивласнення брітійські й американські компанії втратили коло 500 міліонів майна. В часі маніфестації юрба викрикувала образливі слова на адресу американців.

ГАЛАС У СПРАВІ "ТІ ВІ ЕЙ".

ВАШИНҐТОН. — Внаслідок усунення президентом головного директора „Тенесі Велей Оторіті" в конґресі настали гарячі дебати над тою справою. Поважна частина конґресменів домагається конґресової провірної комісії. Але ґрупа, яка вцілості піддержує уряд, старається до цього не допустити.

ЗЛОВИЛИ КІЛЬКАДЕСЯТЬ ОШУКАНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська поліція арештувала 68 ошуканців, які орґанізованим шляхом обманювали людей під притокою, що давали їм „тайні поради" про те, котрий кінь на перегонах виграє. В той спосіб за кільканацять останніх літ та ґрупа ошуканців від легковірних людей видурили вісім міліонів долярів.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресовий фінансовий комітет приготовляє проєкт, на основі якого на випадок війни оподаткованоб ріжні компанії в той спосіб, щоб вони на війні не могли нічого заробити.

ДОРОГІ ПОЗДОРОВЛЕННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Військові чинники повідомили конґрес, що військові поздоровлення ріжних офіційних осіб, у часі яких вистрілюють на честь даної особи з гармат, коштують річно армію $124,000. А на те вони мають призначених тільки $28,000.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Представники тютюнового, алькогольного і ресторанного промислу гарячо протестували перед посадником Ля Ґвардією проти нового оподаткування тих продуктів, які вони виробляють. Вони говорили, що це готово зруйнувати їх промисл.

НЕ ХОЧУТЬ КУПУВАТИ МЕКСИКАНСЬКОЇ НАФТИ.

НЮ ЙОРК. — Мексиканський уряд зробив деяким нюйорським компаніям пропозицію купувати мексиканську нафту, що походить з тих компаній, які недавно уряд сконфіскував. Але нюйорські компанії відповіли, що „краденої нафти не хочуть".

КАМПАНІЯ ЗА КОНТРОЛЮ УРОДИН.

НЮ ЙОРК. — Ліґа контролі уродин заповіла, що збирає чверть міліона долярів на заложення нових клінік, на яких жінки діставалиб пораду відносно контролі уродин. Притім представниця Ліґи, пані Патер, сказала, що внаслідок неупорядкування цього питання багато матерей і немовлят умирають.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ВІДГУК АВСТРІЙСЬКОГО „АНШЛЮСУ" В АМЕРИЦІ.

Антинацісти пікетували в Дітройті, Мішіґен, дім, у котрім німецький консуль має канцелярію. Кінна поліція розігнала демонстрантів, що здержували рух на вулиці.

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ УЧАСТИ В СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

Пригадуємо, що загальні збори представників українських національних товариств, церков, братств, сестрицтв, клюбів і т. п. відбудуться в неділю, 27. березня ц. р., в год. 1:30 попол., в Українськім Народнім Домі, 217-19 Е. 6 вул. в Ню Йорку, Н. Й.

НЕ ТРЕБА ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ; ТРЕБА ВІРНОСТИ ПАРТІЇ І СТАЛІНОВІ.

Наслідки останньої „чистки" у рядах старшин червоної армії просто катастрофальні. Зпоміж 4 тисяч штабових старшин майже половину страгили або запроторили в тюрму. Зпоміж 18 тисяч старшин київської та мінської військової округи більше як половину зліквідували. Тому тепер у червоній армії не рідке явище, що полками командують сотники. Советська преса підкреслює, що старшинський корпус червоної армії зовсім не підготований до виконування своїх обовязків. Військова академія переповнена старшинами, що мають дуже слабу підготову: один прилюдно заявив, що не розуміє того, що викладають, інший признався, що перед академією не був у ніякій школі. На те „Красная Звезда" знаходить таку відповідь: „Тут суть не в загальній освіті; тут суть у вірності партії і Сталінові".

МАСОВЕ ВБИВСТВО.

В Мельниці, пов. Біла Підляська, невідомий убивник убив сокирою 70-літню Ф. Коланчиньску, 30-літню жінку М. Соботу і 25-літню А. Коланчиньску. Поліція арештувала під замітом убивства 35-літнього Йосифа Коланчиньского, сина і брата вбитих. До страшного вбивства дійшло на тлі маєткового поділу.

ВЕЛИКІ ЗИСКИ СОВЕТСЬКИХ СПЕКУЛЯНТІВ.

Советська преса нарікає, що в останньому часі зросло в Москві число спекулянтів, які скуповують предмети першої потреби, головно одяги, і висилають їх на село, де продають з великим зиском. Спекулянти уладили собі між іншим склад товарів у „центральному селянському домі". Кількох спекулянтів арештували.

ВИСЕЛЮЮТЬ.

Учитель Іван Костів працював у селі Лелюхів, пов. Новий Санч, від 1908 р. Здобув собі довіря громадянства і виховав нове покоління у національній свідомості. Перейшовши на емеритуру, не хотів покидати своїх учеників, набув маленьке господарство і занявся ним та вів зразково. Найбільшу увагу присвятив пасічництву, що в тих сторонах приносить гарний прибуток. Під його проводом яких 20 господарів завели собі пасіки. Тиха праця довголітнього провідника села не подобалась декому. Посипались ріжні доноси. Що вони були неправдиві, виказали адміністраційні і судово-карні розправи — обвинуваченого за кожен раз звільняли від вини і кари. Здавалося йому, що вже позбувся напасти. Але несподівано дістав з воєвідства письмо з дня 21. V. 1937 Нр. С. П. Б. XIV/4 75/36, яким заборонили йому постійно мешкати і перебувати у прикордонній смузі. Проти того п. Костів вніс відклик до міністерства внутрішних справ, яке рішенням з дня 10. XII. 1937 Нр. А. П. 122/35 затвердило розпорядок воєвідства. І так у трицятьліття свого побуту в селі наш громадянин мусить покидати громаду, яку виховав, мусить покидати власне господарство. Ювилей, яких мало. Цікаве, що ще у 1936 р. тодішній солтис Лелюхова говорив, що „учителя вишмарят зо села". Справжній пророк; знав, що станеться за рік.

ПРОФЕСІЙНІ ЖІНОЧІ ОРҐАНІЗАЦІЇ В АНҐЛІЇ.

Виявилося, що жіночі орґанізації в Анґлії нараховують 389,400 членів, а чоловічі тільки 365,700 членів. Виходить з того, що анґлійські жінки розуміють як слід вагу професійної орґанізації.

ПОМЕРЛА 120-ЛІТНЯ ЖІНКА.

В Литві померла якась Пасакініскісова, літ 120. Вона пережила чотирьох царів і любила про старі часи широко оповідати.

СХОПИЛИ ДИРЕКТОРА БАНКУ.

У Кракові схопили Давида Зайдмана зо Стрия, бувшого директора банку й міського лавника. Ще в червні м. р. він утік, залишаючи десятки тисяч довгів.

12 ФАБРИЧНИХ РОБІТНИЦЬ ЗБОЖЕВОЛІЛИ.

В Радомі в фабриці тютюнових виробів збожеволіли 12 робітниць. З вереском упали вони безсильні і без свідомости на землю. Їх перевезли до амбуляторії. Інспектор праці ствердив, що робітниці працювали понад сили.

СТУДЕНТ-ҐЕНҐСТЕР.

Паризький шофер таксівки Юліян Дельофр пережив недавно пригоду, яка покінчилася щасливо. Як завжди, стояв він із своєю таксівкою на площі Піґаль і ждав на пасажирів. Коло год. 3-тої вночі підійшов до шофера якийсь юнак:

— Завезіть мене до Фонтенебльо. Там живуть мої родичі.

Пасажир був такий молодий і викликував таке довіря до себе, що шофер погодився. Авто підїздило вже до лісу Фонтенебльо, коли шофер побачив у дзеркалі, що його пасажир пересів із заднього сідала на переднє. Підозріння шофера здійснилися. Молодий пасажир вийняв револьвер і зажадав припинити авто.

Та Дельофр не стратив притомности. Замісць того, щоб затримати авто, він збільшив іще скорість і швидко пігнав через ліс. Імовірно пасажир боявся стріляти в повному бігу машини, бо знав, що в такому випадку і йому теж грозить неминуча смерть.

Дельофр відвіз незнайомого повним розгоном просто під поліційну станицю у Фонтенебльо і там молодого чоловіка арештували.

— Я називаюся Жан Еміль Ґіоне, студіюю на правничому виділі в Монтпеліє і живу у родичів. Тиждень тому забрав я 5,500 франків, які батько залишив випадково на столі, щоб побачити Париж, і забавитися в ньому. В Парижі зголосився я під фальшивим назвищем. Гроші дуже скоро розійшлися. За останки, що мені з цілої суми залишилися, купив я револьвер і рішив стати ґенґстером.

Оповідання студента виявилося правдиве. Він справді був сином статочних і заможних родичів. Молодого кандидата на ґенґстера арештували й передали судові.

ПОВІНЬ ПРОЦЕСІВ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О.У.Н.

ЛЬВІВ. — З усіх більших міст Галичини доносять про нові політичні процеси, звернені в першу чергу проти ураїнської молоді, яку польська прокураторія обвинувачує за державну зраду і приналежність до Орґанізації Українських Націоналістів. „Діло" (ч. 53) доносить зо Стрия про один такий політичний процес, а заразом зазначує, що перед одним тільки стрийським судом відбудеться тепер 7 карних розправ за приналежність до О.У.Н.

ПОЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ.

ЛЬВІВ. — „Нове Село" (ч. 10) доносить, що 25. лютого б. р. боївка польських студентів напала в університеті на українських студентів підчас викладів про українську мову. Виклади розігнали й притім побили студента Максима Телішевського. А 26. лютого напали два польські студенти в бандитський спосіб ззаду на двох українців. Один з напасників мав боксер. Але й те йому не помогло. Обидва „герої" дістали добру відправу, а, втікаючи, погубили свої шапки.

КАРАЮТЬ ЗА ПЕЧАТКУ З ТРИЗУБОМ.

ДОЛИНА. — Польське староство покарало Теодора Барткова з Розтічок гривною в квоті 50 зл., із заміною вразі нестягальности на кару арешту 14 днів, за посідання печатки з тризубом.

ДАЛІ РОЗВЯЗУЮТЬ „СОКОЛИ".

ЗОЛОЧІВ. — У селі Переволочна польська влада розвязала пожежне товариство „Сокіл", яке гарно розвивалось і мало понад 150 членів.

ПЕРЕТЯГАННЮ НА КАТОЛИЦИЗМ НЕМА КІНЦЯ.

ЛЬВІВ. — „Нове Село" (ч. 10) подає з Волині, що в селі Майкова, громада Гищо, повіт Рівне, перейшли 13 православних на римо-католицьку віру. По хатах ходили „місіонарі" й переконували селян, що вони мають польські назвища й тому мусять перейти на римо-католицизм. І деякі селяни дали себе застращити та покинули свою віру.

РАДИТЬ ЗАБУТИ МИНУЛЕ.

ВАРШАВА. — Польський міністер заграничних справ, Бек, говорив у польськім сенаті про навязання дипльоматичних зносин Польщі з Литвою. Казав, що треба забути ті непорозуміння, які були досі між обома державами. А як прийде до дружби між литовцями і поляками, то тоді, казав Бек, не надармо була пролита кров того польського вояка, що його вбито на польсько-литовській границі.

ПАПА ІНТЕРВЕНЮЄ.

ВАТИКАН МІСТО. — Папа Пій віднісся до ґен. Франка з проханням занехати бомбардування отвертих міст та зробити все можливе, щоб громадянська війна в Еспанії була людяніша. Перший раз інтервенював Папа у тій самій справі в лютім.

НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА НА ДУНАЮ.

БЕРЛІН. — Гітлер видав адміралові німецької фльоти приказ створити німецьку фльоту на ріці Дунаю, яка тепер стала найдовшою німецькою рікою. При тій наґоді німецькі часописи пригадують ту велику прислугу, яку віддала австрійська фльота на Дунаю центральним державам підчас світової війни.

НАКАЗУЮТЬ ЖИДАМ ЧИСТИТИ ВУЛИЦІ.

ВІДЕНЬ. — Старий Відень не бачив такого, щоб жиди чистили вулиці міста. Та тепер таке діється. Націсти затягають до цеї роботи саме жидів. Зокрема кажуть їм зішкробувати написи, які були аґітацією за бувшого канцлера Шушніґа і за незалежність Австрії.

ПОКИДАЮТЬ ДАНЦІҐ.

ДАНЦІҐ. — Коло 3,000 жидів покинули тепер місто. Бояться, що з Данціґом готово статися те саме, що з Австрією. Крім того жидам тяжко жити, бо націсти повели широко закроєну бойкотову акцію, звернену проти жидівських бизнесменів.

ПЕРШИЙ ЛИТОВСЬКИЙ ПОСОЛ ДО ПОЛЬЩІ.

КОВНО. — Першим послом Литви до Польщі буде полковник Казіс Скірпа, що був досі литовським делеґатом до Ліґи Націй.

НАПОМИНАЄ ЖУРНАЛІСТІВ.

ВІДЕНЬ. — Доносять з Праги, що д-р Каміль Крофта, чехословацький міністер заграничних справ, заявив заграничним кореспондентам, а в першу чергу тим, що перенеслися з Німеччини й Австрії до Чехословаччини, щоб не подавали фальшивих відомостей не тільки про Чехословаччину, але й про краї, що з нею сусідують. Кажуть, що цю вимогу подиктовано в Берліні.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБИВАЮТЬ ДЕМОКРАТІЮ

Є в нас ґрупка людей, що завзялася добивати в нашім народі ті природні симпатії до демократії, які в нього є і завжди були. Бо коли брати під увагу українське життя, особливо з того часу, коли ми будували українську державу останнього періоду, то чейже годі закидати українцям нахил до якоїсь диктатури, чи симпатії до такого ладу, який не був би народоправним. Навпаки, коли є яка критика, то та, що в нас було забагато народовластя. Тому добачувати промахи нашого народовластя ще не значить зрікатися демократичних засад, вирікатися демократії. Це тільки змагання пристосувати демократію до теперішніх, реальних обставин. Це змагання глядіти на демократію як засіб оборони Рідного Краю, як допомогу в боротьбі за здійснення наших державницьких ідеалів. Це є залишення баламучення нашого народу в тім напрямі, що нам можна числити в нашій боротьбі на якусь „інтернаціональну" допомогу чи якусь „інтернаціональну" демократичну солідарність. А навіть на якусь „гуманність" чи якісь „демократичні" краї. Бо знаємо, що й демократичні краї заважили своїми рішеннями і своєю поведінкою на траґічній теперішній долі нашого народу. Що більше. І тепер не видно, щоб ті демократії брали український поневолений нарід у правдиву оборону. Навпаки, нам треба ще й з ними боротись, як от наприклад у Чехословаччині, де треба зводити затяжну боротьбу навіть за таке, як здобуття примітивних прав для української мови на Закарпатті.

Але чи з того, що український нарід стає тепер на реалістичніший шлях і ставиться таксамо критично до демократії як і до інших того роду суспільних наук, уже виходить, що він став на шлях фашизму чи націзму, що став ворогом демократії? Чи Велика Британія вже перестала бути демократичною, коли тепер так рішучо й виразно заявила, що не визнає „демократичного фронту" і не дасть допомоги демократичній Чехословаччині, коли на неї наступатиме націстична Німеччина? Адже з того, що Анґлія дораджує Чехословаччині піти Гітлерові на уступки і погодитися з німцями у своїй державі, цілком не виходить, що вона є прихильна Гітлерові й націзмові. Вона тільки бере всі ті справи з реального боку. З такого, який є корисний для Великої Британії. Певно, що таке становище можна критикувати. Але факт є фактом, що воно є приняте більшістю в анґлійськім парляменті, себто в колисці демократії.

Та в нас є такі „поступові" голови, які з ріжних причин хочуть топити наш нарід у того роду безголовій демократії, яка нам запропастила вже раз українську державу, а й тепер ще далі спинює розгонову силу українського народу. Вони вважають кожне слово критики демократії, отої нашої, безглуздної демократії, за нищення демократії. І очевидно, що тим добивають демократію там, де її інші рятують.

МАТЕРІЯЛИ НА ПЕДАҐОҐІЧНУ ВИСТАВУ У ЛЬВОВІ

Товариство Рідна Школа у Львові приготовляється до уладження Педаґоґічної (виховної) Вистави у Львові. Відкриття вистави малоб наступити в **другій половині травня ц. р.,** коли ніщо особливше не стане тому на перешкоді. Ця вистава має показати розвиток виховної (педаґоґічної) науки і практики. У звязку з тим треба показати, серед яких обставин пробиває собі шлях педаґоґічна думка, які особи й чинники її розвиткові помагають, чи цей розвиток спинюють.

В новіших часах (особливо по світовій війні) висунулося — своєю діяльністю, плянами і їхнім засягом — на перше місце Товариство Рідна Школа зо своїми Кружками Р. Ш., дошкіллям, школами, бурсами і т. п. Ці коштовні заведення могло Товариство удержувати у високій мірі завдяки визначній жертвенності українців з Америки й Канади. Деяких з тих заіменувала Рідна Школа згідно з постановою свого статуту членами-добродіями за їх особлившу допомогу товариству. Це ті, що дали для Р. Ш. разом щонайменше 50 долярів. Таких членів-добродіїв Рідної Школи є зо Злучених Держав 73, з Канади 4. Зріст числа членів-добродіїв буде представлений на Педаґоґічній Виставі образово з поданням їхніх імен. Але попри це булоб дуже побажане, щоб можна було зложити на виставу окреме „табльо" з фотоґрафічних знимок членів-добродіїв.

На це є одна рада: кожний член-добродій Р. Ш. чи то зо Злучених Держав, чи Канади, нехай подбає про свою добру фотоґрафію й надішле її до Рідної Школи **(Львів, Сикстуська 46)** так, щоб вона була у Львові вже **найдальше до 10. травня 1938.** Для окремих осіб, що є членами-добродіями Р.Ш., може бути фотоґрафія довільної величини (але краще більша). Натомісць товариства, що є членами-добродіями, повинні подбати по змозі за більший формат фотоґрафії, щоб усі особи можна було добре розпізнати. Фотоґрафії можуть зображувати уряд товариства (всеодно, котрий), або й збір його членів. Якщоб до фотоґрафії були додані, або таки на її долішньому березі були написані читким письмом імена й назвища осіб, булоб іще краще. Подумайте, з якою приємністю будуть глядачі вистави відшукувати лиця знайомих земляків і т. п. Автім і для грядучих поколінь треба залишити на вічну память образ тих українських громадян, що з далекого світу дбали про українське виховання тих поколінь. А Педаґоґічна Вистава має служити завязком Педаґоґічного Музею.

Тому нічого не відкладати, небагато роздумувати; має член-добродій свою відповідну фотоґрафію, нехай її вишле зараз; якщо не має, нехай зараз про неї постарається і вишле. Ждемо з надією на милий показ.

Лев Ясінчук.

МАДЯРСЬКА ЗАГРОЗА ЗАКАРПАТТЮ

Власне місяць минає, як я вислав допис про **„Торг за Закарпатську Україну".**

Той торг відбувавсь у Варшаві і в Несвіжі, а сам мадярський реґент Горті приїхав з Будапешту, щоб добити торгу. Торгу, очевидно, добито, бо чейже **чужим** не трудно торгувати і **чужого** дуже легко зрікатись. А йшло про гарний і дорогоцінний край з **750** тисячами людности, то є стільки, скільки мала самостійна грецька держава, збудована за порозумінням „великих держав" у 1830 році.

Але на „варшавськім тарґу" ще не скінчилося. Треба було позискати для справи розпоряджування чужим добром іще якусь впливову силу в Европі, і тому не сам представник Мадярщини, але і його польський контрагент, міністер Бек, подався разом з жінкою до **Риму.**

Мусоліні запросив Бека до свого літака і возив його цілу годину понад Римом та понад „понтійськими болотами", а радше над тими просторами, де перше ті славні болота були. І давні римські імператори і — в середних віках — папи римські пробували ті болота висушити, але їм не повелося. Болота далі були осідком малярії й інших недуг. Доперва Мусоліні зробив їм кінець і не лише висушив їх, але ще й побудував на них три нові міста. Було й справді чим похвалитись перед міністром Беком, котрому з Ґдині, основаної над морем коштом кількох міліярдів, починають мешканці громадно виселюватись.

В справі тої поїздки до Риму подає один віденський часопис таке:

„Тут поширений погляд, що поїздка мін. Бека до Риму вяжеться з пляном ревізії границь Чехословаччини. Бльок тотальних держав (Німеччини й Італії. — К. О.) буцімто вже вирішив, що **Закарпаття має припасти Мадярщині,** щоб тим способом створити спільну границю між Польщею і Мадярщиною та відтяти Чехословаччину від Румунії і Советів. Доля Закарпаття була головною темою римських розмов не лише з Польщею, але й з Анґлією. У Відні твердять, що Анґлія дала свою згоду на таку зміну границь, яка має відбутись **„мирним"** (?) шляхом, себто при невтральній поставі Анґлії. Чехословаччина, зашахована Німеччиною, не буде ставити опору, а Совети не будуть у тому випадку ризикувати війною".

Очевидно, що Бек не тому їздив до Риму, щоби подивитись на осушені понтійські болота. Тут ішло про обезпечення полудневих польських границь, що йдуть верхами Карпат, від можливої колись навіть військової інтервенції закарпатських українців у край своїх рідних братів на півночі Карпат. Ось тому такий „угодовець" як А. Бохеньскі рад би чимскорше побачити той край у мадярських лабетах.

Це певне, що на перший плян римських розговорів поставлено справу наддунайських країв, а то Угорщини та Чехословаччини, бо Югославією та Болгарією Польща цілком не цікавиться. Італія стоїть у союзі з Німеччиною, а Польща з тою останньою також близько звязана, хоч у явно протикомуністичний бльок не вступила. Урядова „Ґазета польска" з натиском підносить, що Польща хоче жити в згоді з сусідами. Та щодо Чехословаччини, то тут заходить виняток. Річ зрозуміла, бо чейже її частину, Закарпатську Україну, вона хоче в **„мирній"** дорозі відступити мадярам.

Та як би це й не було, є одно певне:

Закарпатській Україні грозить велика і серіозна небезпека. Ті наглі візити дипльоматів і те раптове зацікавлення поляків наддунайським (!) басейном нічого доброго Закарпаттю не ворожать.

Це певне, що мадярів попруть москвофіли і жиди. Зате найсильніший відпір знайдуть мадяри у нашім свідомім селянстві Закарпаття, котре ненавидить усе, що тільки заносить мадярським духом, і тому ненавидить і мадяронів, що прибрали москвофільську маску.

Тепер небезпека велика, бо очевидно йде до ліквідації Советів, що викличе загальну военну заверуху. Звідси й ті поїздки дипльоматів з одної столиці до другої; звідси тепер і така велика „приязнь" між обома „братанками": Польщею і Мадярщиною.

Це такий час, що добре булоб Чехословаччині подумати тепер над цілковитою зміною її відношення до Закарпаття, над заспокоєнням справедливих домагань українців. На мою думку, треба тепер також узятись за те, щоб ми створили як на Закарпатті так і в Америці та Канаді **Український Січовий Леґіон для оборони Закарпаття.** Думаю, що до такої оборони „Рідної Землі" станулиб також і закарпатські „русини" в Америці. Принаймні та частина, що ненавиділа мадярське ярмо, що його добре памятає, а з ним памятає і ту велику шкоду, яку нанесло це мадярське ярмо українському народові на Закарпатті. Піддаю цю думку, бо саме тепер є та пора, коли над такими річами треба застановлятись. І завчасу готовитись до надходячих подій.

Клим Обух.

Обітниці.

У Фіранківських знову прийшло до суперечки.

— Я розводжуся з тобою! — кричить жінка.

— А дай мені спокій з твоїми вічними обітницями! — каже на те чоловік.

КРАЇНА ВДОВОЛЕНИХ ЛЮДЕЙ

Фінляндський поет Рунеберг назвав свою батьківщину вбогою, що й убогою назавсіди останеться. Країна озер і лісів зливається в нашій уяві з убогою рибальською хатиною і з працюючим у поті чола на твердій землі хліборобом. Вбога країна рибалок і хліборобів, що мусять корчувати землю — так Фінляндію представляли поети.

Воно колись так було — та вже минулося безслідно.

Сьогоднішня Фінляндія це країна добробуту, високої цивілізації, новочасних міст, знаменитих гостинців і доріг, що перетинають ліси, якими мчаться авта.

Фінляндський селянин, робітник, чи інтеліґент живе краще, як пересічний громадянин інших держав середущої Европи. Добробут видно на кожнім кроці, чи то в усе переповнених гостинницях, чи в театрах, чи вкінці на концертах, де тяжко здобути місце. Про добробут кажуть теж численні приватні авта, чисті робітничі дільниці, що зовсім нема прошаків. Говорить про добробут вдоволений і спокійний вигляд громадян, людей ситих, охайно зодягнених дітей провінціяльних містечок, на селі вивішене білля все ціле й біле. Дуже рідко трпляються крадіжі. У Фінляндії лекше за працю ніж за робітника. Словом, Фінляндія це країна — щасливих людей. Село змоторизувалося. Цивілізація осягнула найвищий ступінь. Нема неписьменних навіть у далекій Ляпонії. Кожна громада має школу, лікаря, повитуху, піклуванку.

Країна вдоволених із себе та з життя людей, Фінляндія переживала також велику економічну скруту, що в 1931. році була найбільша. Від 1932. року постійно відносини стали кращати. Повстали нові фабрики: целюльози, тартаки паперу, дикт і фornірів. Та найкраще розвинувся будівельний, споживний, волоконний і шкіряний промисл.

Завдяки добробутові населення збільшився імпорт, а експорт також усе збільшується. Найбільше сирого дерева вивозять до Анґлії, Бельґії, Німеччини. Такої великої фабрики целюльози як у Какапеа нема в усій Европі; більші є лише в Америці. Фінляндія, країна півночі, вивозить теж багато черниць (афин).

М. Р.

ТАКИ НАЙЛІПШИЙ

(Оповідання)

(5)

— Мовчи! — крикнула мати. — На милість Бога, мовчи!

— Боже! — крикнула Дорка, рукою усунула маму на бік і відчиненими на двір дверми вибігла на подвіря. Коло керниці кинулася на землю, притулила голову до холодного камяного обмурування і судорожно захлипала. Те, що сталося з Яремою, було для неї страшним ударом, таким, що вона забула про все інше.

Коли дівчина виплакалася, прийшов їй на гадку той, що тепер сидів за постріленя панка. Коли вона ще була малою дитиною, ще заки її мама віддалася за Туранюка, вона гралася з малою донькою Уграшів і з їх малим синком Максимом. Її мама була бідніша від Уграшів і вони помагали їй. Тепер Дорка пригадала собі, що раз на Різдво Уграшева дала їй цілком нову світлу суконку, Угр'аш додав скриночку цукорків. Пізніше, коли Дорка вже думала іти до міста на службу, Уграшева вчила її варити так, як варять в місті середно заможні люди. Це помогло Дорці дістати ліпше платну службу, бо вона вже не була сільським „штурпаком", а кухаркою. Тепер всі Уграші в крайній розпуці, бо Максимові закидають, що він стріляв до чоловіка, котрий йому не зробив нічого лихого і тяжко зранив його. Дорка встала і сказала до себе голосно:

— Це неправда! Рішучо неправда!

Підступаючи до вікна хати, думала:

— Ярема знов ходив по лісі з рушницею. На його лиці трівога.

Дорка приступила до вікна. При світлі вогню в печі бачила цілу кімнату. Ярема сидів при столі, з головою, спертою на обох руках. Миска з картоплями, яку мати присунула до нього, стояла не рушена. Коло печі стояла мама з Ганкою. Ганка щось шепотом говорила до мами. Мама лиш руки розкладала, здвигала плечима. Ганка приступила до Яреми, станула за ним, поклала руки на його плечі і сказала:

— Май розум. Чей же ти знаєш...

— Знаю, знаю! — крикнув. — Добре знаю, що зробити.

Вікно було поединче, вітру не було і ліс не шумів, Дорка могла чути і чула кожне слово.

— Коли знаєш, — відповіла йому Ганка — то знаєш також, що ти мій, і що Дорка мусить відійти на бік.

На це Ярема не відповів ні словом, та на Ганку глянув так люто, що вона погадала собі:

— Як би він мене любив, то не подививсь би на мене таким оком.

— Я вже йду, — сказала до нього, цілуючи його в голову. — Завтра рано прийди до мене. Старий Уграш може буде мати які вістки про сина і про постріленого.

Коли Ганка відходила, Дорка відсунулася від вікна і влізла в кут між хатою й стайнею. Ярема не вийшов з Ганкою. Сказав до мачухи:

— Я втомлений, як собака! Піду спати.

Поліз драбиною на стрих, де в куті на сіні було його леговище. Туринюкова вийшла на поріг хати і стала кликати Дорку. Дорка не рушилась, ані не відповіла. Стара пішла спати, думаючи:

— Дорка сама прийде. Вонаж має тут свою постіль і золоту брошку.

Дорка далі сиділа в куті, думаючи:

— Може він піде з рушницею в ліс? А може до мене вийде? Так, або сяк... він прийде.

Не помилилася. Прийшов. Обережно відчинив двері хати. Місяць зійшов над лісом. Хвилю Ярема стояв у яснім світлі і глядів на ліс. Дорка зараз побачила, що був без рушниці. Отже вийшов до неї.

— Яремо! — закликала півголосом.

Він звернувся в її сторону і приступив до неї, кажучи:

— Добре, що ти тут, Дорко. Я мушу з тобою побалакати.

— А я з тобою, Яремо.

Він здвигнув плечима.

— Тут багато слів не треба. Ми мусимо розійтися, Дорко.

— Щоби ти міг оженитися з Ганкою? — спитала гостро.

— І це причина. Я справді мушу з нею оженитися. З нею...

— А то чому з нею?

— Бо, бо...

Хотів відповісти гостро, випросити собі всякі допити, та голос застряг йому в горлі. Дорка якось так несамовито гляділа йому в лице своїми великими чорними очима. Він мусів пригадати собі, як то вони обоє, ще дітьми, держачися за руки, бігли вулицею через село. Пригадав собі, якто вони, пірнувши у ліщину, цілувалися. Сидячи тепер тут коло неї, йому стало ніяково. Став до неї призиратися. Бачив, що вона стала повніша, краща. Саме така дівчина, до якої тягло притулитися; не така, як худа і кантиста Ганка. Він був сам на себе лютий, що між ними попсувалося. Був лютий, що це вже годі було направити. Він спитав:

— Чомуж ти відійшла відси на цілі три роки? Тамта все топтала мені по пятах. Яж молодий і гарячка. Вона розбісила мене своїми оповіданнями про тебе і про молодого Уграша.

— Не соромно тобі, Яремо?

— Вонаж мені казала так.

— Глянь на мене! Скажи! Чи ще віриш, що він був моїм коханком?

Він дивився вбік і не відповідав.

— Чи ти ще віриш, коли тобі скажу: як собі щастя бажаю, все те брехня. Я мала і маю тільки одного милого. Лиш тебе одного!

Ярема схопив голову в руки і зітхнув так ґлибоко і болючо, як зранений звір. Сів на колоду, що лежала коло стайні. Обіймаючи руками голову, простогнав:

— Мій Боже, мій Боже! Що з того вийде?

Дорка приступила до нього і промовила шепотом:

— Яремо! Тепер скажи правду. То ти стріляв до того панка? Я була на стриху. Рушницю ти витягав. Також мама каже...

— Мама нічого не знає, — перебив. — Рушниця, то старе, вже ні до чого непригоже залізо. Лікарі зараз пізнали би, що куля вийшла з якоїсь іншої рушниці.

— Ти кажи своє, я знаю своє. Я знаю, хто виновник. Мені так, наче би мій святий шепнув до мого вуха. То ти стріляв до панка. Ганка знає про це і тому ти думаєш, що мусиш з нею оженитися, щоби тебе не зрадила.

— Мати Божа! — Ярема перехрестився несвідомо і втупив очі в Дорку, наче би вона була якоюсь марою, що раптом станула перед ним.

Дорка стояла перед Яремою, потрясена гнівом і коханням. Тепер вона не думала про те, що зробити, або що сказати. Вона знала, що мусить зробити одно і сказати одно. Вона промовила:

— Що днини в тих трьох роках я згадувала тебе. При кожнім гроші, який я несла до щадниці, ти нагадувався мені. Колиж ти согрішив, то я буду до святих молитися за тебе. І в суді буду просити і Уграшів. Все зроблю, тільки Ганці не дам тебе.

— Коли Максима не було вдома, вона дала мені його рушницю — вистогнав Ярема. — З тою рушницею я пішов у ліс і застрілив сернюка. Моєї рушниці я не брав, бо ця стара рура вже ні до чого. Для мого діда вона може була добра. Може й ліпших тоді цілком не було... Я маю право полювати, бож я внук лісничого, що тут увесь свій вік полював. І тато полював тут. Не я винен, що я того панича пострілив. Він перший стріляв до мене. Мені кров ударила до голови. Мені в голові майнула гадка: „він, або я!" Та я його не вбив. І я не хотів убити його. Не я винен, що Уграші тепер в розпуці. Чи то я винен, що в суді такі дурні, Дорко? Ти зараз вгадала, як це сталося. Ти вгадала, бо ти розумна.

Коли вона нахилилася до нього, щоби ліпше чути, він обіймив її і пригорнув до себе.

(Кінець буде).

У лікаря-зубаря.

— Найліпше буде, як заложу вам корону.

— Не хочу! Я републиканець із переконань.

ЗВІТ ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО.

Звіт за шість місяців (липень—грудень) 1937.

З днем 30 червня 1937 р. цей фонд виносив	$2,494.50
Прихід з процентів	24.94
З днем 31 грудня 1937 р. цей фонд виносить	$2,519.44

Зіставлення за 1937 рік.

З днем 31 грудня 1936 року цей фонд виносив	$2,469.[illegible]
Прихід з процентів за 1937 р.	49.63
З днем 31 грудня 1937 р. остається готівка	$2,519.44

ЗВІТ ЗАХИСТУ СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ.

Звіт за шість місяців (липень—грудень) 1937.

В днем 30 червня 1937 цей фонд виносив	$33,570.78
Прихід з процентів з банків	75.31
Прихід з процентів від бондів	468.75
З днем 31 грудня 1937 р. цей фонд виносить	$34,114.84

Зіставлення за 1937 рік.

З днем 31 грудня 1936 р. цей фонд виносив	$33,030.19
Прихід з процентів з банків	147.15
Прихід з процентів від бондів	937.50
З днем 31 грудня 1937 р. остається в тім фонді	$34,114.84
Готівка в банках	$8,489.84
Інвестовано в бондах	25,625.00
Разом	$34,114.84

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, зазначений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Mortuary Fd.	$ 6,503.26	$ 6,503.26
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	14,717.18	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	14,275.78	28,992.96
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	1,081.15	
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		17,893.33	18,974.48
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.	16,955	Sav. Dept.	Mort. Fd.	813.97	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	15,817.86	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acct.		7,014.31	23,646.14
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	802.59	802.59
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.	8,209	Sav. Dept.	Reserve Fd.	4,767.03	
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	10,509.82	15,276.85
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,570.52	11,570.52
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	16,722.27	16,722.27
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	946.90	946.90
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,814.13	6,814.13
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	2,480.67	2,480.67
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,999.40	1,999.40
* N. J. National Bank & Trust Co.	Newark, N. J.	19,297	Sav. Dept.	Adm. Fd.	908.59	908.59
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	3,067.96	3,067.96
Integrity Trust Co.	Philadelphia, Pa.	32562	Sav. Dept.	Mort. Fd.	987.89	987.89
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	29,382.54	29,382.54
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	35,364.04	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indegent Fd.	8,809.59	44,173.63
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	6,704.34	6,704.34
				Total	$219,955.12	$219,955.12

Готівка Молодечого Департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$ 6,630.97	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	930.18	$ 7,561.15
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	26,876.45	26,876.45
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	2,523.34	2,523.34
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,921.13	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	3,755.03	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		772.81	8,448.97
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	2,082.89	2,082.89
				Total	$47,492.80	$47,492.80

Готівка Сиротинця-Захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.	20,360	Sav. Dept.	$2,102.77	$ 2,102.77
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140.488	Sav. Dept.	6,387.07	6,387.07
			Total	$8,489.84	$8,489.84

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$2,519.44	$2,519.44

ЗВІТ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

від 1-го січня, 1937 до 31-го січня, 1938 р.*)

	ПРИХІД:	РОЗХІД:
Січень	$ 5,599.06	$6,179.05
Лютий	5,628.32	5,354.40
Березень	6,464.17	5,367.66
Квітень	6,125.72	7,554.63
Травень	5,625.92	5,299.31
Червень	10,763.24	7,991.47
Липень	5,158.25	4,747.66
Серпень	5,061.20	4,497.43
Вересень	4,988.55	5,896.61
Жовтень	5,234.92	4,997.55
Листопад	6,843.09	4,760.14
Грудень	2,296.79	8,131.17
Січень (1938)	131.26	74.38
Разом	$69,920.49	$70,851.46

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Прихід від 1-го січня 1937 до 31-го січня 1938 р.	$69,920.49
Готівка в банку дня 31-го грудня 1936	20,511.02
Разом	$90,431.51
Розхід від 1-го січня 1937 до 31-го січня 1938 р.	70,851.46
Остається готівкою по конець січня 1938 року	$19,580.05

*) Повищий звіт обнимає приходи й розходи адміністрації „Свободи" за 11 місяців, а саме: до 30-го листопаду 1937 р., бо до того часу У. Н. Союз видавав „Свободу". Та маючи на увазі, що в грудні 1937 р. і в січні 1938 р. були ще деякі залеглі приходи й розходи, що належали до „Свободи", видаваної У. Н. Союзом, то головна контрольна комісія уважала за вказане включити їх до вище поданого звіту.

Пояснення приходів і розходів.

ПРИХІД.	
Передплата від У. Н. Союзу	$44,770.00
Приватна передплата	3,318.61
За оголошення	6,463.98
У. Н. Союзові друкарнькі роботи	7,029.60
Приватні друкарські роботи	571.49
Процент з банку	374.45
Торг з книгарні	2,052.98
З продажі Ювилейної Книжки членам У. Н. Союзу	2,827.12
Зворот за чищення, світло, огріття і т. д.	2,355.20
Ріжні інші дрібні приходи	157.06
Разом	$69,920.49

РОЗХІД.	
*Платня редакторів і завідателя	$10,815.76
*Платня робітників	18,622.26
*Платня помічних сил в офісі	1,435.48
*Платня кореспондентів	1,435.50
Папір для „Свободи"	4,715.20
Друкарські матеріяли	6,859.66
Почта за часопис	5,637.14
Світло, електрика	1,772.21
Офісові прибори	1,881.56
Асекурації	408.97
Нові частини до машин	1,334.52
Направа машин	529.19
Купно книжок	891.11
Соціяльне обезпечення на старі літа робітників	874.69
Соціяльне обезпечення на безробіття робітників	721.03
Зворот У. Н. С. за Ювилейну Книжку	2,474.00
Рент до У. Н. Союзу	6,797.36
Леґальні видатки	800.00
Видатки за пересилку Ювилейної Книжки до членів	483.07
Податок до міста Джерзі Сити	1,061.76
Ріжні дрібні видатки, як переклади, звороти і т. д.	1,300.99
Разом	$70,851.46

* 11 місяців.

Ця готівка є:

Mommercial Trust Co. (Jersey City) Savings	$ 5,924.54
Hudson Co. Nat'l Bank (Jersey City) Savings	3,679.90
N. J. Title Gaurantee (Jersey City) Savings	4,476.13
N. J. Title Gaurantee (Jersey City) Checking	4,982.97
Chase National Bank (New York) Checking	500.00
Cash on hand Jan. 31, 1938	16.51
	$19,580.05
Deposit with Gas Company	50.00
	$19,630.05

Залеглі відсотки й невиплачені посмертні запомоги.

Залеглі відсотки на морґеджах, що мали бути заплачені в 1937 році, виносили $5,225.52.

Відсотки на морґеджах з кінцем 31-го грудня 1937 року, котрих реченець плачення припадає в першім квартали або півріччю 1938 року, були на суму $11,772.89.

Залеглі відсотки, належні від позичок на членських грамотах, виносили з кінцем 31-го грудня 1937 року $44,873.27.

Відсотки на бондах з кінцем 31-го грудня 1937 р., котрих реченець плачення припадає на перший піврік 1938 року, виносили $15,915.43.

Відсотки на банкових депозитах з кінцем 31-го грудня 1937 року, котрих реченець плачення припадає на перший квартал 1938 року, були на суму $507.38.

Чинш з реальностей У. Н. Союзу з кінцем 31-го грудня 1937 року, платний у першій половині січня 1938 року, був на суму $1,654.00.

Отже загальна сума виносила разом $79,948.49.

Якби ці гроші були прийшли до каси У. Н. Союзу в грудні 1937 року, то загальне майно Союзу булоб настільки більше. Тут треба розуміти, що ці гроші не є утрачені, бо декотрі згадані тут суми були вже заплачені в січні цього року.

З кінцем грудня 1937 року У. Н. Союз мав ось такі невиплачені посмертні запомоги:

Михайло Береза	$ 800.00
Григорій Лешко	300.00
Теодор Сліпенчук	358.30
Марія Стрижбицька	386.50
Анастасія Ґружовська	1,000.00
Марія Масинич	500.00
Петро Матвійчук	1,000.00
Іван Рапко	1,000.00
Йосиф Сисак	1,000.00

Щодо двох перших посмертних запомог, то їх не виплачено з причини леґальних перешкод. Усі інші запомоги не були знова виплачені тому, бо докази смерти не були ще прислані з кінцем року.

—o—

Головна контрольна комісія У. Н. Союзу по переведенні контролі майна й діловодства У. Н. Союзу в липні 1937 року подала екзекутиві У. Н. Союзу отсі завваги й дерективи щодо деяких справ:

1. Свобода має містити більше союзового матеріялу в цілі поведення кращої кампанії за приєднування нових членів.
2. На кожнім „варанті" розходів має бути виписане число чека й назва банку.
3. Гол. предсідник У. Н. Союзу повинен написати суспендованим членам бодай одного листа, з запитом, чому вони суспендовані, і з наміром, наклонити їх до повернення у ряди У. Н. Союзу.
4. Кореспонденційна книга екзекутиви У. Н. Союзу повинна бути замкнена щомісяця, та повинна виказувати число зужитих почтових значків і число тихже, що лишаються на наступний місяць.
5. Гол. предсідник У. Н. Союзу повинен мати місячний виказ листування з поодинокими відділами, разом з копіями тих листів.
6. Коли банковий чек не вернувся по виміні на час, то, для інформації контрольної комісії, на виплаченім „варанті" має бути долучена дописка, чому бракує чека.
7. Гол. предсідник повинен подбати, щоб опал, потрібний до огрівання домів, контрольованих і винаймлюваних Союзом, був купований по гуртових цінах.
8. Всі умові чи фізичні робітники У. Н. Союзу мусять бути членами У. Н. Союзу.
9. Всякі закупна, крім інвестицій, на більшу суму мають бути вперше апробовані контрольною комісією.
10. Упорядкувати книгарню У. Н. Союзу й оголошувати продаж книжок.
11. Постаратися про асекурацію „Борґлар і Голдап" на бонди й цінні папери, які є здепоновані в „сейфті бакс" у банках.
12. Запровадити книгу інвентаря в домі У. Н. Союзу.
13. Перед кожною контролею У. Н. Союзу домагаємося банкових посвідок, які стверджувалиб „балянс" банкових депозитів у книжках.
14. Старатися про амортизацію морґеджів.

Контрольна комісія на своїм другім засіданні, в березні 1938 року, стверджує, що всі ті директиви й завваги головний екзекутивний комітет У. Н. Союзу перевів у життя і виконав до точки.

Завваги: Отсим стверджуємо, що головна контрольна комісія має повний спис інвентаря У. Н. Союзу включно з книгарнею і друкарнею, якого не проголошуємо і його вартости не подаємо.

—o—

Головна контрольна комісія також брала під розвагу такі справи, які були вислані на її руки, а саме:

1. Справа п. Пашука з Філядельфії. Цю справу контрольна комісія розслідила, а про вислід повідомила п. Пашука.
2. Просьбу п. Якова Квачана з Шікаґо передано гол. екзекутивному комітетові до полагодження.
3. Маючи на увазі, що згідно з параґрафом 40 статуту У. Н. Союзу, контрольна комісія не має права полагоджувати ніяких скарг, скаргу відділу 294 з Ровей, Н. Дж., і зажалення, вислане відділом 146 з Дітройту проти д-ра Кібзея, контрольна комісія передала гол. річному засіданню до вирішення.

Звіт з контролі діловодства головного предсідника.

Контрольна комісія стверджує, що головний предсідник працював упродовж 11 місяців, а саме, до 30-го листопаду 1937 року, не тільки як предсідник, але також як завідатель „Свободи". Та від 1-го грудня 1937 р., відколи „Свободу" почала видавати „Українська Пресова й Книжкова Спілка", головний предсідник виконує тепер обовязки тільки предсідника. Контрольна комісія знайшла його діловодство в повнім порядку.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗУ:

Д. Капітула, предсідник
Д-р А. Т. Кібзей, заст. предсідника
О. Е. Малицький, секретар
С. Куропась, Р. Смук, члени

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
261 Madison St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЄВИЧ,
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

ГОЛОВНИЙ РЕКОРД. СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ ФІНАНС. СЕКРЕТАР і КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.

Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

ОМАР Е. МАЛИЦЬКИЙ,
8214 Snow Road, Cleveland, Ohio

СТЕПАН КУРОПАСЬ,
3344 W. Division St., Chicago, Ill.

РОМАН СМУК,
1515 Esters Ave., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ТАРАС ШПІКУЛА,
2635 W. Walton St., Chicago, Ill.

ІВАН ЛИСАК,
163 Myrtle Avenue, Irvington, N. J.

МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.

АНТІН ШУМЕЙКО,
1972 Ostwood Ter., Union, N. J.

ІЛЛЯ ГУЗАР,
532 E. 18th Street, New York City.

СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ОНУФРІЙ ЗАПОТОЧНИЙ,
1446 Dorothy St., Scranton, Pa.

ІВАН ВАВЕРЧАК,
116 Reuter St., Perth Amboy, N. J.

ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6935 St. John St., Detroit, Mich.

ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
74 S. Tamaqua St., McAdoo, Pa.

СТЕФАНІЯ ПАЛІВОДА,
2444 W. 5th St., Cleveland, Ohio

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом **81-83 Grand St., Jersey City, N. J.**

Почтова адреса У. Н. Союзу:
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.
Telephone: Bergen 4-1016.

В ЯПОНСЬКІЙ ДРУКАРНІ.

Праця японського складача в ґазетній друкарні дуже тяжка. В інших краях і не уявляють собі тих труднощів. Японські писані та друковані букви складаються з китайських ідеоґрафів, себто черенок, які не є буквами, а висловлюють якесь поняття. Це хаос квадратних фіґур, трикутників, хвостиків, зиґзаків, хрестиків і т. д. Таких ідеоґрафів є взагалі 20,000. З них яких 14,000 уживають учені, а 4,000 служить до звичайного щоденного вжитку. Крім того вживають японської азбуки, чи пак складні, званої „кана", що складається із 47 знаків для основних складів. Отже японський складач має до діла з 4,000 ріжних черенок і мусить навчитися розпізнавати ті роди. Крім того мучить очі та звичайно носить окуляри з побільшуючими склами. Складач сидить перед малим столиком у куті великої кімнати, а перед собою має скриньку з 47 знаками „кана". Здовж кімнати уставлені наче полиці на книжки великі відчинені шафи, в яких є черенки, а між шафами є перехід, широкий два ярди. Складач крає рукопис на вузенькі стяжки і роздає шістьом хлопцям, яких має до помочі. Потім ті хлопці приносять із шаф ідеоґрафи.

Нагорода.

— Пане директоре, вже трицять літ працюю у вашому офісі та, як самі бачите, я зовсім посивів на службі у вас. Тож я хотів би просити...

— Алеж добре, добре! Знаю, про що вам іде. Маєте ось тут пять долярів на фарбу до волосся...

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ ЗА 1937 РІК

КОНТРОЛЯ ВІДБУЛАСЯ У ДНЯХ ВІД 7-го ДО 13-го БЕРЕЗНЯ 1938 РОКУ

Головна Контрольна Комісія, вибрана на 19-тій конвенції У. Н. Союзу, уконституувалася у липні 1937 р. так: Д. Капітула, предсідник; д-р А. Т. Кібзей, заст. предсідника; адв. О. Е. Малицький, секретар; адв. Р. Смук і інж. С. Куропась, члени.

Ця контрольна комісія перевела досі дві контролі над діловодством і майном У. Н. Союзу, а саме:

Першу контролю переведено в липні 1937 року, за час від 1-го січня до 30-го червня 1937 року. Звіт з цеї контролі був поміщений свого часу в офіційнім органі У. Н. Союзу.

За другу половину року, це є від 1-го липня до 31-го грудня 1937 року, контрольна комісія перевела контролю над діловодством і майном У. Н. Союзу в днях від 7-го до 13-го березня 1938 р., і звіт з цеї контролі я вам тут подаю.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛ. РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

від 1-го січня до 31-го грудня 1937 року.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

З початком січня 1937 р. було всіх повнолітніх членів	21,919
Упродовж 1937 р.: принято нових	2,003
принято наново	1,045
принято з переступними листами	244
принято зо старого роду обезпеч.	51
принято з інших кляс	89
Разом	25,351
Упродовж 1937 р.: суспендовано	1,853
відійшли з переступними листами	252
відійшли до нового роду обезпеч.	51
відійшли до інших кляс	89
відійшли на безплатне продовж.	12
відійшли зо зворотом в готівці	101
відійшли на виплачене обезпечення	10
померли	206
Разом	2,574
З кінцем грудня 1937 року було всіх повнолітніх членів	22,777

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення	417
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	751
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 літ	1,939
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 літ	1,077
У новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	3,844
У новім обезпеченні на ціле життя для старих членів	14,749
Разом	22,777

За рік 1937 Союз зріс у повнолітніх членах на 858 членів.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

З початком січня 1937 року було всіх дітей	8,416
Упродовж 1937 р.: принято нових	811
принято наново	299
принято з переступними листами	62
принято з інших кляс	24
Разом	9,612
Упродовж 1937 р.: суспендовано	686
відійшли з переступними листами	67
відійшли до повнолітніх членів	730
відійшли до інших кляс	24
відійшли на безплатне продовження	7
відійшли на виплачене обезпечення	1
відійшли зо зворотом у готівці	45
померли	13
Разом	1,573
З кінцем грудня 1937 року було всіх дітей-членів	8,039

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі I. Молодечого Департаменту	5,695
У клясі II. Молодечого Департаменту	1,744
У клясі III. Молодечого Департаменту	600
Разом	8,039

За рік 1937 Молодечий Департамент У. Н. Союзу зменшився на 377 членів.

ЗІСТАВЛЕННЯ.

З кінцем грудня 1936 року було всіх повнолітніх членів і дітей	30,335
З кінцем грудня 1937 року було всіх повнолітніх членів і дітей	30,816
Загальне число членів зросло за рік 1937 на	481

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1-го ЛИПНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1937 Р.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від моргеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Заробок на бондах	Процент від позичок	Обниження реальности	РАЗОМ
Липень	2,290.23	111.94	547.50	1,057.66			480.14				4,487.47
Серпень	2,264.08		455.88	1,260.33			87.50				4,067.79
Вересень	2,403.95		432.50	238.05			275.00				3,349.50
Жовтень	2,300.69			628.11			459.01				3,387.81
Листопад	2,297.64		300.00	1,006.75			60.00				3,664.39
Грудень	2,316.09	610.81	306.25	1,304.11	9,096.11		929.67			900.00	15,463.04
Разом	13,372.68	722.75	2,042.13	5,495.01	9,096.11		2,291.32			900.00	34,420.00

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргеджі	Реальности	Видатки канцелярії	Перенос до УНС за діти	Бонди	Нагороди	Процент на морг. і бонд.	Грошеві звороти	Соц. обезп. і фед. податок	Дивіденда	РАЗОМ
Липень		318.25	475.00	85.00				25.00					61.57	7,11		971.93
Серпень	500.00	254.00	475.00										211.36	16.02		1,456.38
Вересень	20.00	281.40	475.00					30.00					297.75	7.88		1,112.03
Жовтень	500.00	350.00	475.00					25.00		10,037.50		166.25	112.75	9.80		11,676.30
Листопад	500.00	280.00	475.00					25.00			10.00	91.66	169.77	7.84		1,662.11
Грудень		386.14	475.00	1,525.63		1,000.00	5,079.42	25.00	7,530.00	5,125.00	1,522.50		83.95	10.81		22,660.61
Разом	1,520.00	1,869.79	2,850.00	1,610.63		1,000.00	5,079.42	130.00	7,530.00	15,162.50	1,532.50	257.91	937.15	59.46		39,539.36

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1937-мий.

ПРИХОДИ

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від моргеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Заробок на бондах	Процент від позичок	Обниження реальности	РАЗОМ
1-ий ½ рік	14,393.09	587.25	1,764.25	4,139.87			2,938.96				23,823.42
2-ий ½ рік	13,872.68	722.75	2,042.13	5,495.01	9,096.11		2,291.32			900.00	34,420.00
Разом	28,265.77	1,310.00	3,806.38	9,634.88	9,096.11		5,230.28			900.00	53,243.42

РОЗХОДИ

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргеджі	Реальности	Видатки канцелярії	Перенос до УНС за діти	Бонди	Нагороди	Процент на морг. і бонд.	Грошеві звороти	Соц. обезп. і фед. податок	Дивіденда	РАЗОМ
1-ий ½ рік	1,640.00	1,602.95	2,850.00	226.50	1,026.56	1,400.00		160.00		20,084.38	137.00	185.97	244.32	68.26	571.00	30,196.94
2-ий ½ рік	1,520.00	1,869.79	2,850.00	1,610.63		1,000.00	5,079.42	130.00	7,530.00	15,162.50	1,532.50	257.91	937.15	59.46		39,539.36
Разом	3,160.00	3,472.74	5,700.00	1,837.13	1,026.56	2,400.00	5,079.42	290.00	7,530.00	35,246.88	1,669.50	443.88	1,181.47	127.72	571.00	69,736.30

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 6 МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1937 осталася	$ 52,612.16
Прихід за 6 місяців	34,420.00
Разом	$ 87,032.16
Розхід за 6 місяців	39,539.36
Готівка з кінцем грудня 1937 остається	$ 47,492.80

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 47,492.80
Моргеджі	170,683.80
Бонди	145,012.14
Реальности	55,750.92
Позички	104.00
Разом	$419,043.66

Стан довжний:

Фонд посмертний	$313,491.84
Фонд адміністраційний	105,551.82
Разом	$419,043.66

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1937 РІК.

Готівка з кінцем 1936 року осталася	$ 58,985.68
Прихід за 1937 рік	58,243.42
Разом	$117,229.10
Розхід за 1937 рік	69,736.30
Готівка з кінцем грудня 1937 остається	$ 47,492.80

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА ВІД 1-го ЛИПНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1937 Р. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХОДИ:

	З місячних вкладок	Процент від бондів	Процент від моргечів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати моргечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	Перенос з резерви і Мол. Деп.	З обниження вартости реальности	Рент Свободи і У. Н. С. за офіси	Звороти податків, асек. і т.п.	РАЗОМ
Липень	44,757.15	7,846.77	6,858.09	759.26			3,898.77		1,013.00		25.17		610.16					65,768.37
Серпень	44,601.43	3,686.37	3,503.54		700.00		810.44	42,500.00	1,073.00		35.00	239.06	854.05	683.00				98,685.89
Вересень	46,786.93	700.00	2,843.20				5,111.64		1,713.00	22.12	10.00		588.95					57,775.84
Жовтень	46,077.51	1,112.50	7,904.67		424.66		8,038.48		1,548.75		79.00		1,151.65					66,337.22
Листопад	45,728.11	2,180.00	2,323.73		1,058.24		5,636.01		2,387.25	58.65	10.00		1,634.26					61,016.25
Грудень	45,587.41	6,406.25	15,078.16	561.01	1,679.54		4,211.18		3,183.00	117,931.15	202.80		1,731.26	13,118.25	55,212.24	11,997.36	689.53	277,589.14
Разом	273,538.54	21,931.89	38,511.39	1,320.27	3,862.44		27,706.52	42,500.00	10,918.00	118,011.92	361.97	239.06	6,570.33	13,801.25	55,212.24	11,997.36	689.53	627,172.71

РОЗХОДИ:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Позички	Реальність	РАЗОМ
Липень	17,301.61	11,263.99		4.10	1,911.56	401.64	1,842.00			3,323.00	167.50	36,215.40
Серпень	12,240.20	6,034.58		25	1,845.40	10	379.46	7,500.00	75,750.00	5,796.00		109,545.99
Вересень	12,284.21	6,175.29			1,135.00	400.00	2,543.99			4,280.00	3,762.10	30,580.59
Жовтень	14,153.80	10,727.33			1,260.00		1,758.96	28,316.30	40,150.00	6,914.00	78.00	103,353.39
Листопад	20,716.00	8,105.52			1,545.00		1,047.67	3,000.00		3,266.00		37,680.19
Грудень	151,601.96	20,509.63			2,170.00	200.00	7,770.43	7,750.00	89,325.00	4,960.00		284,287.02
Разом	228,297.78	62,816.34		4.35	9,866.96	1,001.74	15,342.51	46,566.30	205,225.00	28,539.00	4,007.60	601,667.58

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1937.

ПРИХОДИ:

	З місячних вкладок	Процент від бондів	Процент від моргечів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати моргечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	Перенос з резерви і Мол. Деп.	З обниження вартости реальности	Рент Свободи і У. Н. С. за офіси	Звороти податків, асек. і т.п.	РАЗОМ
1-ий ½ рік	274,522.78	20,927.48	25,266.22	933.07	4,146.14	2,474.00	80,004.24	114,273.75	28,673.00	15,676.27	124.03	2,528.75	3,416.70	8,686.06			172.35	5[illegible]1,824.84
2-ий ½ рік	273,538.54	21,931.89	38,511.39	1,320.27	3.862.44		27,706.52	42,500.00	10,918.00	118.011.92	361.97	239.06	6,570.33	13.801.25	55.212.24	11,997.36	689.53	627,172.71
Разом	548,061.32	42,859.37	63,777.61	2,253.34	8,008.58	2,474.00	107,710.76	156.773.75	39,591.00	133,6[illegible].19	486.00	2,767.81	9,987.03	22.487.31	55,212.24	11,997.36	861.88	1,208,997.55

РОЗХОДИ:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Позички	Реальність	РАЗОМ
1-ий ½ рік	133,646.75	60,552.09	2,034.29	46,699.89	16,450.08	6,059.76	7,850.86	152,042.53	150,157.81	20,605.00	72,225.32	668,324.38
2-ий ½ рік	228,297.78	62.816.34		4.35	9,866.96	1,001.74	15,342.51	46,566.30	205,225.00	28,539.00	4,007.60	601,667.58
Разом	361,944.53	123,368.43	2,034.29	46,704.24	26,317.04	7,061.50	23,193.37	198,608.83	355,382.31	49,144.00	76,232.92	1,269,991.96

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 6 МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1937 осталася	$194,449.99
Прихід за 6 місяців	627,172.71
Разом	$821,622.70
Розхід за 6 місяців	601,667.58
Готівка з кінцем 31 грудня 1937 остається	$219,955.12

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1937 РІК:

Готівка з кінцем грудня 1936 осталася	$ 280,949.53
Прихід за 1937 рік	1,208,997.55
Разом	$1,489,947.08
Розхід за 1937 рік	1,269,991.96
Готівка з кінцем 31 грудня 1937 остається	$219,955.12

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 219,955.12
Моргеджі	1,220,823.49
Бонди	1,300,048.89
Реальности	1,013,457.92
Дім У. Н. Союзу	105,000.00
Позички членам	490,087.00
Разом	$4,349,372.42

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,620,149.62
Фонд адміністраційний	129,656.60
Фонд запомоговий	75,658.13
Фонд народний	2,944.43
Фонд конвенційний	7,671.85
Фонд резервовий	12,356.67
Contingent Fund	226,566.75
Фонд посмертний старого роду обезпечення	65,973.48
Фонд сирітський	208,394.89
Разом	$4,349,372.42

ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛЯНСУ.

Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 31-го грудня 1937 року остається	$4,768,416.08
Загальний маєток з 1-го січня 1937 року	4,489,305.96
Приріст майна У. Н. Союзу за 1937 рік	$ 279,110.12

ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ Й УКРАЇНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Контрольна комісія Українського Народного Союзу, перевівши основну контролю майна і діяльности У. Н. Союзу за останній рік і ствердивши своїм окремим звітом його фінансовий стан, уважала за відповідне віднестися до членства У. Н. Союзу як і до всієї української іміґрації в Америці з такими словами:

Український Народний Союз, наша найстарша запомогова і народня установа, став уже такою модерною асекураційною братерською організацією, яка йде з духом часу і пристосовується заразом і до вимог асекурційних властей тих ріжних стейтів, у яких він веде своє асекураційне діло.

Стверджуємо, що У. Н. Союз є під оглядом своєї фінансової спроможности одною з найкращих забезпечених братських організацій в Америці і дає своїм членам далеко більшу фінансову забезпеку, ніж цього вимагає закон.

Та У. Н. Союз, як це видно зо звітів, є не лише асекураційною інституцією нашої іміґрації в Америці. Він є також ініціятором або покровителем усіх національних і культурних справ, починів і здобутків української іміґрації в Америці, коли глядітимемо на це з правдиво українського й народнього становища.

Та, не зважаючи на всі ті цінності, треба з жалем ствердити, що У. Н. Союз не зростає чисельно так, як цього вимагає добро іміґрації й української справи. Правда, до У. Н. Союзу приступає останніми місяцями багато молоді і професіональних сил, що є дуже радісним обявом, та цей зріст ніяк не може нас задоволити. Бо ми знаємо, що по всіх осередках нашої іміґрації є повно нашої вже дорослої молоді, що не є в рядах У. Н. Союзу. І є багато професіоналістів і бизнесменів, що також стоять осторонь від властивого джерела української національної сили в Америці. Усі вони повинні бути притягнені до У. Н. Союзу. І то притягнені тими старими ветеранами, що на їх плечах спочивав досі почесний тягар народньої праці в Америці, як теж і тою провідною частиною нашого молодого покоління, що заховало в серцях любов і привязання до українського імени, до України.

Переживаємо таку переломову хвилю, на яку мусять бути звернені очі кожного українця й кожної українки в Америці. Бо треба вживати всіх сил, щоб закріпити наше існування в Америці, а заразом треба й боронити української справи перед ворогами, треба освідомлювати Америку, а то й широкий світ, щодо прав українського народу до своєї державної самостійности. Усе те можна виконати тільки зединеними силами, обєднаними в такій загально народній організації, якою є наш Український Народний Союз. Ось тому і кличемо:

Українці й українки!

Сповніть свій обовязок супроти великої Української Ідеї і творіть українську силу в Америці! Вступайте до У. Н. Союзу! І не дайте пропасти нікому з нашого молодого покоління. Тому втягайте всю нашу молодь у могутні й ідейні ряди У. Н. Союзу. А вже Батько Союз подбає про її ідейне виховання, як і забезпечить її під фінансовим оглядом як солідна, чесна і добре ведена асекураційна установа.

Головна контрольна комісія
У. Н. Союзу:

Дмитро Капітула, предсідник; д-р А. Т. Кібзей, заст. предс.; адв. О. Е. Малицький, секретар; інж. Степан Куропась, адв. Р. І. Смук, члени.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ОГОЛОШЕННЯ, НОВИНКА, ЧИ ЛЕКЦІЯ ЖИТТЯ?

Ми часто дивимося на новинки як на пусті забавки. Нам здається, що лише та частина писання в ґазеті навчає читача, в котрій редактор, приймивши позу вчителя, говорить виразно або між стрічками: „А тепер, дітоньки, слухайте добре, що я вам скажу. Бо скажу вам щось таке, що всякий повинен знати".

Тимчасом в усякій новинці є зерно правди, доступне кожному, хто вміє розкусити шкаралупу й добути зерно. І то не тільки в новинці, але й в оголошенні. Ось приклад: В одній американській ґазеті появилось оголошення, котре в українськім перекладі сповіщало:

АДВОКАТ

збридивши собі умовини

приймає працю як:

мискомий, виконний урядник у бизнесі, музика, тілохоронитель, подорожний, дипльомат, візник, письменник чи щонебудь інше. Тільки заплатіть пристойну заплату...

Чи не говорить це одно оголошення про стан інтелігенції в Америці в цьому році божому 1938-мім більше, ніж цілі томи книжок?

ДЕ ДІЛИСЯ КАРНІ ОБОРОНЦІ В АМЕРИЦІ?

До цеї самої справи, до питання про матеріяльне забезпечення адвокатів, дав деякий причинок померлий недавно найславніший кримінальний адвокат Америки, Кларенс Даров, коли він сказав:

„Навіть цивільні адвокати знають, що біднота є причиною злочину, і тому вони не займаються карним законом. У цьому нема ґрошей".

Цивільний закон займається нарушенням приватних прав одиниці, а карний — нарушенням прав усього громадянства. Виходило, що в Америці закон більше дбає за одиницю, ніж за все громадянство.

ДИВАЧНА ПОСТАТЬ.

Цей Кларенс Даров уходив серед багатьох людей за дивака.

Він усе боронив „ондердоґ"-а, ту собаку, що під сподом, себто поневолених, покривджених.

У нинішніх часах це справжній дивак: нині навіть покривджені не виступають проти кривди інших людей, але з насолодою зачитуються, як кривдники кривдять також інших людей. У нинішніх часах поневолені не протестують проти нових поневолень: вони витають нові поневолення, знаходячи в тому якусь насолоду.

У таких часах людина, що виступає проти всякого поневолення й не знаходить насолоди у чужій кривді, справді може видаватися диваком. Як божевільні часто вважають свого лікаря одиноким божевільним у домі.

ОБОРОНЕЦЬ ПРОПАЛИХ СПРАВ.

Знали теж Дарова як оборонця „пропалих справ". Як яка справа виглядала на пропалу („лост коз"), себто як уже загально принято, що її виграти не можна, що, наприклад, обвинуваченого оборонити не вдасться, Даров таку справу брав.

І в Америці робити таке може хіба дивак. В Америці обожається успіх, і тому всякий хоче понісатись успіхом. Навіть ті, що величаються, що вони не даються американізації, частенько так перейmаються цим поверховним американізмом, що будуть заступатися за всяку справу, якщо ця справа може виграти, мати успіх. Як большевизм дає обіцянки успіху, біжать за большевизмом. Як демократія обіцяє поширитися по світу, біжать за демократією. Як їм здається, що демократія пережилася й починається успіх фашизму, біжать за фашизмом.

У такій атмосфері людина, що має відвагу заявитися за „пропалу справу", природньо вважається за дивака. Та де диваки поправді?

ЩО ЗА ЛАСКА!

Поляки розголошують по світу свою великодушність. Світ думає, що вони хотіли забрати Литву, а вони упевняють, що Литви не хотіли ні забирати, ні навіть принизити.

І на доказ своєї доброї волі супроти Литви вони телеграфують з Варшави, що там по коршмах появився вперше литовський національний напиток: крупник. Отже властивої ціла ця висилка стотисячної армії до Виленщини це була просто іграшка, що мала на цілі добути для поляків право пити крупник.

Це поправка до старої казки про лисицю. Як лисиця не могла доскочити до винограду, то відходила, кажучи: „Ей, пощо мені трудитися діставатись до винограду: він і так кваснйй!" Тепер лисиця каже: „Я й не хотіла винограду. Я лише на те по виноград скакала, щоб мені кури краще смакували".

КРУПНИК У РОБОТІ.

Кажуть телеграми з Варшави, що впродовж 20 літ, відколи посварилася Литва з Польщею, в Польщі не подавали в ресторанах крупника. Пити його вважалося непатріотичним.

Доперва тепер, „замирившися" з Литвою, поляки смакують крупник. Пити його вже не вважається непатріотичним.

А що буде, як знову між поляками й литовцями прийде до якогось непорозуміння? Адже без цього не бути, коли в поляків свербячі руки, що люблять посягати по чуже, а литовці заслабі, щоб ударити по польській лапі, як по чуже посягає.

Прийдеться хіба полякам знову принести крупник на жертвенники для „ойчизни", і перестати його пити. Хіба що зроблять з крупником те, що американці зробили з квашеною капустою.

В Америці квашена капуста здавна називається з німецька „саверкравт", але як Америка виповіла війну Німеччині, то багато американців у своїм патріотизмі не могли стравити „саверкравту". Багато американських „патріотів" переставали їсти „саверкравт". Дехто не міг відмовитися від цього. І хтось попав на думку назвати „саверкравт" „ліберті кебидж" (капуста свободи). І їли „саверкравт" далі, лише що називали його інакше. За якийсь час по війні забувся цей смішний патріотизм і „саверкравт" назад відзискав своє старе імення й ні нині славиться вже „саверкравтом".

Чомуб таке саме не зробити й з крупником? Чому не назвати його просто горівкою, запиканою медом? Тоді можна буде пити полякам крупник, не нарушуючи своїх патріотичних почувань.

Обережний.

— Чому все держиш олівець і записник у руці, як переходиш у поперек вулиці?

— Бо колиб мене переїхало авто, можу зараз записати його число.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА КРИВДА — ЦЕ НЕ ПРОПАҐАНДА!

Від якогось часу серед американців запанував якийсь дивний погляд на т. зв. „чужинецькі справи". Мовляв, усе, що чужинецьке, — це пропаґанда. І то така пропаґанда, що пошкодить американській справі, зглядно т. зв. „американізмові". Дехто з наших голосить ідею скорого американізму серед наших людей по цей бік океану, підкреслюючи, як то легко наші люди піддаються американізації. А правдиві американці, то є ті, що мають добрі „джаби" і сидять за столом, попахуючи великі сигари, дивляться з певним недовірям, а іноді з отвертою неприхильністю до американських громадян не англьо-саконської раси. Це особливо годиться з правдою, коли нам приходиться виступати перед американцями з якою програмою, в яку включається промову про Україну. Тоді то пишуть, говорять, наказують, прохають, щоби не видвигати „пропаґанди". Авторові цих рядків нераз доводилось слухати таких порад: „В своїй бесіді про Україну не порушуйте ніяких питань про переслідування, про те, що ваш край пошматований поміж інші народи й т. п. Зате говоріть про географічне положення краю, про звичаї про культурні здобутки".

Я звичайно відповідав, що коли вони настоюють на своїі домагання, то мені нема про що говорити. Бо якжеж можна поминути такі важні факти, що наш нарід переслідують наші вороги, котрі загарбали нашу землю, наші культурно-освітні надбання понищили, наших чільних людей винищено або запроторено по Соловках, Сибірі, чи арештах? Чи це пропаґанда, коли ми говоримо про так мало знаний факт між американцями, що Україна це не є собі географічна назва якогось краю, але що є великий український нарід, котрий бореться за свою волю?

Такі дивні домагання про непоширювання пропаґанди є мильні з американської сторони і вони є дуже шкідливі. Нам треба їх відпирати, пояснювати, **що кривда українського народу не є пропаґанда**, бо воля українського народу не суперечить волі американського народу. Американці мусять розріжнити, що таке пропаґанда, а що історична правда й історичні факти. Українці не пропаґують комунізму, фашизму, чи антифашизму. Скорше пропаґандою є те, що роблять каліфорнійські жиди, що через радіо подають програми, де виступають голивудські акторки й актори, де виголошується пропаґандні промови і де виступають американські сенатори, конґресмени і т. д., і виступають в обороні жидів. Коли американським жидам можна голосити свою „кривду", і це не є пропаґанда, то чому мають американці називати наші національні домагання „пропаґандою"?

Повищі завваги треба нам точно розслідити. Треба відперти деяких американських лицемірів. Треба їх заставити, щоб трактували українську справу чесно й правдиво.

Ф. Луців,
Лос Анджелес, Каліфорнія.

ВІДПОВІДЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ БРЕХУНАМ.

Большевицькі „УЩВісти" з 17 березня ц. р. в дописі „Нова качка" говорять, начебто Григорій Пипський, що згинув у бою під Крутами в 1918 році і що йому недавно побудували памятник у рідним селі, був видумкою „фашистів", бо, мовляв, у Малковичах зовсім такого чоловіка не було. Вони навмисно перекручують Мальговичі на Малковичі.

Щоб збити цю чергову провокаційну большевицьку брехню, наводжу лист одного свідомого громадянина з села Мальгович, пов. Перемишль:

„Мальговичі, 3 лютого 1938. Дорогий Товаришу! В нас, у нашій церкві, відбулося 30 січня ц. р. величаве свято Крут, у якому взяли участь три священики: перший наш священик Сушко з Германович, другий з Нижанкович, о. Мельник, а третій — декан з Дроздович. Коло церкви були два жовто-блакитні прапори. А також ціле село було удекороване малими прапорцями. Ми були обставлені поліцією; було шість поліцаїв з Нижанкович і два з Пикулич. А в Германовичах, у читальні „Просвіти", відбулась академія. Люди зійшлося коло тисячі пятьсот. Гроші, які назбирали коло церкви і в Германовичах, призначені на памятник. То не буде нагробник, тільки фіґура в честь студента з нашого села, Григорія Пипського, який згинув враз з триста товаришами в січні 1918 р. в боротьбі з большевиками. В академії взяли участь чотири хори: з Германович, Нижанкович, Дроздович і Цикова. Промову мав голова „Просвіти" з Перемишля... Засилаю тобі одну знимку Григорія Пипського. Кінчу писати і поздоровляю тебе, Табран Микола".

Цей лист може бути найкращою відповіддю на нікчемні брехні большевиків.

Іван Шведа,
Вилмінґтон, Дел.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.
Концерт у честь Т. Шевченка.

Заходами місцевого „Українського Центрального Комітету" відбувся в нашій громаді 13. березня концерт у честь Тараса Шевченка. Того дня українці громадяни численно явилися в Українськім Народнім Домі, щоб віддати честь українському генієві.

Концертова програма була ріжноманітна. Вступне слово виголосив о. М. Кузів, вказуючи громадянам їхні тим шляхом, що його вказав пробудник України. Дяковчитель Й. Заяць виступив з хором дітвори з української парохіяльної школи і відспівав: „Учітеся", „Ой, там за Дунаєм", „Поклін Тарасові". Деклямували школярі: Д. Проценик, І. Лукачик — по українськи, а В. Кіт — по англійськи. Кілька українських пісень на скрипці відіграв І. Танасишин. Акомпанював американець Е. Лонґ.

Реферат виголосив І. Піґуляк. Яскравими словами він змалював життя Тараса Шевченка і його творчість, яка розбудила український нарід до відродження. Змістовний і повчальний реферат виголосила англійською мовою панна М. Пиндус.

В другій частині малий хлопець В. Карбівник відіграв на гармонії кілька пісень. Укр. Церковний Хор, під управою Й. Заяця, відспівав: „Думи мої", „Огні горять", „Січ у поході", „Заповіт". З чуттям виголосила деклямацію панна А. Залеська. Концерт закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна".

Приходу з концерту було $25.50, які комітет рішив вислати по половині на українські сироти в Філядельфії і на Вищу Школу в Стемфорді.

Гавриїл Туркевич, кор. У. Ц. Комітету.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

КОМУНІКАТ
УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ОДВУ.

На засіданні центральної управи У. Ч. Х., яке відбулось у пятницю, 11. березня 1938 р., у власній домівці, ухвалено такі справи:

1. **Маючи на увазі, що рік 1938 є ювилейним роком смерти Лесі Українки, найбільшої української поетки й патріотки, всі відділи Українського Червоного Хреста повинні відсвяткувати 25-літний ювилей тепер на весні відповідними концертами й академіями.** Відділи повинні запросити до співучасти в цих концертах усі жіночі товариства й сестрицтва та спільно відсвяткувати ювилей. Централя У. Ч. Х. вишле цими днями до кожного відділу відзначки з портретом Лесі Українки.

2. Тому, що цеї весни відбудеться черговий зїзд У. Ч. Х. ОДВУ, просимо всі відділи присилати свої завваги та думки, на підставі яких можна булоб виробити плян праці для добра і розвою нашої організації на наступний рік.

3. Беручи під увагу, що в наступному році відбудеться світова виставa в Ню Йорку, всі відділи вже тепер повинні братися до праці та спільно з іншими місцевими організаціями творити комітет для збирання фондів на нашу участь у цій виставі. На зїзді обговоримо докладно справу нашої участи в світовій виставі, а зокрема те, наскільки і чим іще, крім грошей, Український Червоний Хрест як організація зможе причинитися до її успіху.

4. Пригадуємо, що хоч посилки на купно захисту для політичних вязнів збільшуються, то всетаки жертви не напливають так, якби це повинно бути і як вага цеї справи вимагає. Тому всі відділи, а також усе жіноцтво повинні доложити всіх старань, щоб збірки на ту ціль збільшити і приспішити.

5. **Повідомляємо також, що наша організація збільшилася від нового року на 5 нових відділів, з чого чотири зорґанізувала наша організаторка пані Стефанія Галичин**, а саме: від. 20 в Елизабетпорт, від. 21 в Елизабет, від. 22 в Нюарку, Н. Дж., і від. 23 в Бетлегем, Па. Пятий відділ повстав у Філядельфії, де свідоме націоналістичне жіноцтво зорґанізувало себе у відділ 19 Українського Червоного Хреста.

6. Дата зїзду Українського Червоного Хреста буде проголошена іншим разом.

Управа Українського Червоного Хреста ОДВУ.

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ЯЛИН НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Ми, нижче підписані члени читальні „Просвіти" ім. Тараса Шевченка в селі Ялин, повідомляємо Вас, наші дорогі брати і сестри, що завдяки нашим довгим заходам влада остаточно позволила нам відкрити свою рідну читальню, отже тепер народня робота може розвиватися краще. Читальня існує вже два роки і за той час наше село, яке ще від війни запало було в тяжкий сон, починає поволі відживати.

Нині в нашім селі нема вже ні коршми, ні одного жида. Там, де жила Мінда і був шинок у 1936 році, ми вибудували муровану школу. Все своїм коштом. Коштувало нас кільkадесять тисяч злотих. А там повище Мінди, де жив Мошко, ми вибудували Народній Дім, в котрім міститься читальня, театральна саля і сцена.

Ми, члени читальні, купили від старого Йоська площу і старий дім, котрий уже валився. За те все ми заплатили $300. Той старий дім ми розвалили, докупили дерева і вибудували новий дім, накритий бляхою, довгий 14 метрів, широкий 8 метрів. Але ми мусіли зазичитись, бо інакше не можна було собі дати ради, хоч уся проста робота і фірманка були зроблені задармо. Але дерево, дошки, бляха коштували близько других $300. Тому ми тепер маємо довгу $250.

В тій цілі ми зійшлися на спільну нараду і рішили звернутися до Вас з горячою просьбою помогти нам у тій справі і на наш Народній Дім зібрати трохи грошей. Просимо помогти нам, бо часи чимраз тяжчі, і ми не бачимо виглядів, щоб ми могли самі звернути той довг. Ми віримо, що Ви не відмовите нам і підете слідами односельчан інших сіл, як Костарівці, Новосілці, котрі помогли своїм рідним селам у будові Народніх Домів.

Дім цей нам дуже потрібний і без нього ми не будемо могти ніяк розвинути своєї громадської роботи. Ми тепер заложили Дитячий Садок, до котрого відразу вписалося 34 дітей. Також маємо аматорський кружок, який уже відіграв кілька вистав. Маємо також хор, який дав свій перший концерт українських пісень. Ось так працюємо, як можемо, і є надія, що праця піде ще краще, коли ми далі вдержуватимемо свій Народній Дім. Подібна праця ведеться також в інших селах на Лемківщині. Тому дуже Вас просимо, займіться тою справою і зберіть серед себе збірки на ту ціль. Просимо писати до Петра Долотицького, нашого касієра, який дасть на все відповідь. Засилаємо Вам найкращі поздоровлення.

За читальню „Просвіти" в Ялині:
М. Блащак, голова;
П. Долотицький, касієр;
С. Долотицький, секр.

До цього треба додати, що, одержавши цього листа, Петро Кріль удався до односельчан із села Ялина і всі разом заложили комітет помочи. Члени комітету відразу зложили $48 і тепер далі займаються збірками. Просимо всіх прилучитися до збірок.

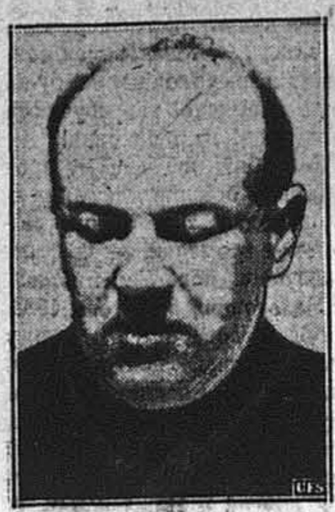
Петро Кріль, голова,
828 E. 90th Place, Chicago, Ill.
Михайло Коцилівський (мол.), секретар,
Павло Коцилівський, кас.

В КАБАРЕТІ ПЛАКАЛА ПО ДИТИНІ.

В одному паризькому кабаретовому льокалі розігралася недавно дивна сцена, яка нагадувала найбільш сентиментальні романи.

Багата американська пара, яка приїхала до Европи, хотіла пізнати паризьке нічне життя і вибралася відвідувати ресторани й кабареви Монтмартру. Одного вечора американці знову зявилися, як завжди, в однім з кабаретів. Та там було ще дуже мало гостей. Тільки при однім столику сиділа якась артистка і заливалася гіркими сльозами. Коли її запитали про причину її ревного плачу, вона відповіла, хлипаючи, що їй померла дитина і вона не має тепер ні праці, ні грошей, щоб дитину поховати. Милосерні американці жертвували дискретно заплакакій акторці 3,000 франків і покинули кабарет, не чекаючи на вияви здячности нещасної матери.

Якийсь час пізніше вищах згаданий американець до Ніцци, де він теж шукав льокалів, у яких ми би пускати свої доляри. В однім із тамошних нічних льокалів побачив він знову в таких самих обставинах заплакану жінку. На його запит відповіла вона, що її дитина бореться зо смертю, а вона не має за що своєї дитини ратувати. Колиж американець приглянувся ближче до „безталанної матери", пізнав у ній цю саму жінку, яка в Парижі не мала за що поховати своєї дитини. Виявилося, що ця бувша кабаретова акторка кількананцять разів перевела з відповідним успіхом свій трик і заробила на ньому від легковірних та милосердних людей чимало грошей.

СУДДЯ УЛЬРІХ.

Він проводив судом над большевицькими головачами, що їх диктатор Сталін обвинувачував за преріжні злочини.

Як відомо, колись на подібних процесах фіґурував як суддя звісний зо своєї жорстокости Криленко. Юджин Лайонс, довголітній московський кореспондент американських газет, що самий спершу був загорілим комуністом, у своїй книжці під заголовком „Асайнмент ін Ютопія" присвячує цьому судді замітну згадку. Лайонс пригадує собі, як цей Ульріх судив напів-дурнуватого хлопця, Юдаса Стерна, що стріляв до воза німецької амбасади. Лайонс памятає добре, як цей суддя підходив і застрашував цього півідіота, котрого він мав за короткий час засудити на смерть. Сама вже природа виписала на опухлому обличчі Ульріха жорстокість, що радується з чужих мук. Риси його обличчя часто викривляються гримасом брутального сарказму. Мязи його уст не здібні злобити обличчя у вираз суддівської справедливости. Це гарбузове лице, що уноситься над усом, все повне насмішок і кпин, робило з суду справжню карикатуру справедливости. Як суддя, він був багато гірший від прокуратора.

Іцко Шульвольф прибіг до адвоката:

— Пане меценасе, я не знаю, що робити. Вчора я дістав листа з погрозами. Чи то не каригідне?

— Певно, карне право передбачає високу кару за такі речі. Мусимо зараз внести скаргу до суду. А чи ви знаєте бодай, хто прислав вам ті погрози?

— Ну... певно... податковий уряд.

Відповідь.

— Чому підсудний сидів шість місяців у вязниці?

— Бо не хотіли мене вчасніше випустити.

Мати: — Олю, мусиш зїсти цю зупу! Багато дітей тішились би, колиб половину такої зупи дістали.

Оля: — Я також, мамо, була б задоволена.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.
На Українську Лічницю у Львові.

Замісць вінця на могилу бл. п. Марії Штогрин, Стефан і Катерина Гладкі зложили $10 на Українську Лічницю у Львові. Гроші переслано через Обєднання.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.
На Українську Лічницю у Львові.

Центральний Комітет Українських Орґанізацій в Елізабеті переслав через Обєднання дальшу жертву на Українську Лічницю у Львові в сумі $65.50.

НЮАРК, Н. ДЖ.
З уродин на просвітні цілі.

З нагоди 50-літніх уродин пані Гарцули її діти справили їй несподівану гостину, на яку запросили своїх приятелів. При гарній вечері і щирих бажаннях гості не забули про просвітні цілі старого краю і зложили по $1: К. Яцентий, І. Паньків, С. Гарцула, Ф. Салук, Н. Янцентий, Д. Іваськів, О. Паньків, Й. Варницький, П. Ковальчук, пані Гарцула; К. Ковальчук 50 ц. Гроші ухвалено вислати через Обєднання на руки пастора В. Кузіва в Коломиї.

П. Ковальчук.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.
На Народню Лічницю у Львові.

На концерті Марії Сокіл і Антона Рудницького дня 20. лютого зложили на повищу ціль: відділ 270 У. Н. Союзу $25; відділ 3. Провидіння $15; по $10: парохія св. Петра і Павла, відділ 170 У. Н. Союзу, відділ 22 Союзу Українок Америки, М. Клапко, Центральний Комітет, Укр. Демократичний Клюб, В. Костецький, Я. Олінський; по $5: о. В. Лотович, Укр. Поступовий Клюб (від. 70 У. Н. С.), В. Вагнер, М. Мельниченко, В. Цан, Антоніна Кирчів, І. Білобрам, Сестрицтво Пресв. Діви Марії (гора міста), відділ 157 Провидіння, В. Ґіль, Юстина Левицька, П. Дмитриха, І. Циньковський, В. Ґела, Д. Пилевич, Укр. Червоний Хрест, П. Чопик, Г. Євусяк, Г. Федів, Хор ім. Лисенка, Чорноморська Січ, О. Ткачик, М. Матчак, ОДВУ (75 від.); Г. Білик $4; по $2: Евгенія Дмитрів, Г. Шустикевич, Віра Стеткевич, В. Кушнір, М. Стеґницький, М. Вагнер, І. Ґузар, Дочки України (від. 51 С. У. А.), І. Криськів, Ф. Савчук, М. Салюк, В. Костишин, С. Костів; П. Мелень; по $1: Марія Кирчів, Олена Кирчів, К. Скочипець, Т. Кречковський, П. Лидия, І. Смеричанський, І. Баран, С. Підґурський, К. Піддубчишин, С. Ґрица, Н. Пігура, І. Шупляний, М. Фриц, Т. Журавецька, А. Корнило, К. Барна, І. Микула, М. Шустикевич, О. Логин, Т. Цекот, Т. Заканич, Г. Когут, С. Чомко, М. Костів, Е. Угорчак, М. Миляйович, А. Наконечна, І. Ґелета, К. Гладка, М. Петришин, А. Процко, В. Гомзик, К. Левицька, М. Олінська, В. Гаєвий, В. Попко, П. Ляхоцький, М. Баран, І. Щур, М. Бурак, М. Мельник, І. Ярош, Е. Нечесний, О. Коцюбій, К. Костишин, П. Фурка, І. Коцюба, В. Жуковський, Т. Пельо, О. Пельо, М. Манорек, В. Юрків, В. Ґела, І. Сопко, М. Сивак, М. Грабар, Ю. Новак, А. Борик, Ю. Гук, Ю. Тесаровський, А. Мушинський, П. Осміловська, К. Литвинюк, В. Челак, П. Онуфрів, П. Жуковська, М. Фурка, С. Гладкий, С. Шимон, М. Самоїл, Ф. Жарський, П. Пігура, І. Серафин, Т. Хвалик, А. Рибка, М. Мікула, З. Микитка; Д. Коліда 50 ц.

Загальний прихід зо вступом $505.35.

По оплаті розходів осталося $473.45 які передано на руки п. Антона Рудницького.

За Злучені Українські Організації м. Джерзі Сиі, Н. Дж.:
Михайло Мельниченко, предс.;
Іван Микитка, секретар;
Володимир Ф. Вагнер, касієр.

БОСТОН, МАСС.
На визвольну боротьбу.

На зборах т-ва „Запорозька Січ", п. Сілінський зложив на визвольну боротьбу $4.75, які передано управі 27-го від. ОДВУ в Бостоні для пересилки на призначену ціль.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Ембридж, Па., помер наш дорогий член

ІВАН БАБИЧ.

Покійний Іван Бабич походив зо села Бистрий, повіт Старий Самбір.

Був членом У. Н. Союзу 21 літ. Прожив 53 роки. Оставив жінку і 5 дорослих дітей.

Похорон відбудеться в суботу, 26. березня.

Земля Вашингтона хай Йому буде пером!

Вічна Йому Память!

Мих. Фук, секр.

ҐВІЛІНҐ, В. ВА.
На визвольну боротьбу.

Дня 26-го лютого 1938 р. одружився Д. Якубів і при весільній забаві староста п. Грушкевич зібрав $7 на визвольну боротьбу. Зложили по $1: Д. Якубів, Ю. Коваль; по 50 ц.: С. Грушкевич, М. Дуткевич, М. Медвідь, І. Шелева, І. Кабала, І. Ридош, А. Вітенко; по 30 ц.: С. С., Ф. Вата, І. Якубів; по 25 ц.: Т. Троць, М. Ридош.

Михайло Медвідь.

ГАРТФОРД, КОНН.
На визвольну боротьбу.

На Святі Злуки, яке відбулося заходом Української Стейтової Організації, зложили на визвольну боротьбу: по $2: о. Баландюк, П. Ковальська, Н. Н.; по $1: О. Мерещак, П. Драпяк, Т. Захаревич, М. Савяк, П. Смик, П. Предзімірський, К. Яросевич, Й. Патинок, О. Каламін, П. Солецька, А. Шаркевич, М. Дмитерко, І. Горбачук, А. Апанович, П. Данилів, М. Похмурський, М. Стисло, М. Чикало, О. Ярема, В. Вавро; по 50 ц.: Г. Патинок, В. Дармоць, І. Білінський; дрібними датками $17.50. — Разом $45.

Василь Вавро, фін. секретар.

КЛІВЛЕНД, О.
Примірний жіночий відділ ОДВУ.

З нагоди дволітнього існування 8-го Жін. Відділу ОДВУ членкиці висигнували на зборах $25 на такі цілі: $5 на визвольну боротьбу, $5 на викуп дому Лесі Українки, $5 на захист для наших політичних скитальців і по $5 на два пресові фонди. Гроші вислано до центральної управи ОДВУ.

За управу: **Катерина Попович,** голова; **Марія Кукіз,** секретарка; **Катерина Полівчак,** скарбничка.

— Петро казав, що як я його не поцілую, то втопиться!
— І щож ти зробила?
— Я не хотіла його життя брати на свою совість...

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (115)

Як Тарзан пустився знов у дорогу, ніби забуваючи все, що лишив позаду, до нього підійшов Тибс і здержливо запитався: „А що буде з князем Сборовом?" „З ним?" — відповів Тарзан, здвигаючи плечима. „Він тихцем буде слідкувати за нами. Бо скоро переконається, що нетри небезпечніші від Бравна. Він уміє воювати з людьми, але не з дикими звірами".

По тих словах всі три чоловіки пустилися в невідому дорогу. Якийсь час вони всі були заняті своїми гадками і не відзивались. Тарзан думав про Джейн, Бравн про Анету, а Тибс фільософував, порівнюючи дикі нетри з цивілізованим життям у містах. Та хоч Тарзан дуже журився долею Джейн, то проте не давав цього по собі пізнати.

Він догадувався, що Анету і Джейн схопили таємничі кавуру. Він навіть іще не знав, для якої цілі кавуру схоплювали жінки. Та, знаючи добре нетри і вдачу дикунів, він не сподівався від них нічого доброго. Вміючи дивитись реально в будучину, він навіть не виключав можливости, що обі жінки вже неживі. Тоді йому не оставалось нічого іншого, тільки пімстити їх смерть.

Коли Тарзан у той спосіб роздумував, Джейн старалася з повною відвагою зустрінути свою долю. Опанovуючи себе, вона зійшла по драбині вниз у якусь темну яму. Згори вдирався до ями сніп світла. Але довкруги було цілком темно. Джейн зупинилась і почала прислухуватися до окруження. Нагло почула якийсь шелест. Вона затаїла віддих,